

Șerban OVIDIU

**STUDIU ASUPRA MANAGEMENTULUI PERFORMANT ÎN CADRUL
CLUBULUI SPORTIV UNIVERSITATEA ARAD**

Șerban OVIDIU

**STUDIU ASUPRA
MANAGEMENTULUI PERFORMANT
ÎN CADRUL CLUBULUI SPORTIV
UNIVERSITATEA ARAD**

Copyright © 2014, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘERBAN, OVIDIU

**Studiu asupra managementului performant în
cadrul clubului sportiv Universitatea Arad / Șerban**

Ovidiu. - București : Pro Universitaria, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-26-0064-8

65.012.4:061.237(498 Arad):796/799

INTRODUCERE

Sportul este considerat „un fenomen al lumii moderne” (A. Dragnea, coord., 2002, p. 85, N. Mihăilescu, 2006, p. 1), care, în contextul caracteristicilor societății moderne, este un factor de prim plan, atât din perspectivă competițională, cât și socială (Al. Puiu, 2003). Valoarea sportului este dată de însăși viața socială, care plasează sportul alături de preocupările importante a lumii contemporane. Sportul este considerat producător de valori de diferite tipuri: biologice, etice, psihologice, etc., la care numeroși membri ai comunităților umane aspiră și care favorizează activitatea creatoare de tip științific în diferite planuri (A., Dragnea, coord., 2002, p. 111).

Într-o accepțiune mai restrânsă (DEX, 2009, p. 1042), sportul reprezintă activitatea fizică practică ce presupune antrenament metodic, respectarea unor anumite reguli și a unei anumite discipline și prin care, pe baza elementului competitiv, se urmărește obținerea unei performanțe. Sportul este o categorie de activități ale domeniului educației fizice și sport ce și-a creat o structură organizatorică națională și internațională reglementată prin norme juridice specifice, o bază materială caracteristică și cadre de specialitate (antrenori, cercetători, manageri, arbitri, etc.) cu competențe specifice.

Sportul, alături de educație fizică, se constituie în activitate de bază, specifică, a sistemului național de educație fizică și sport, care în accepțiunea legii (Legea 69/2000, art. 2), cuprinde următoarele *componente specifice: sportul școlar și universitar, sportul pentru toți, sportul de performanță și sportul adaptat*. Sportul școlar și universitar se desfășoară

în mod organizat în structuri sportive specifice, respectiv asociațiile și cluburile sportive universitare.

Conducerea este o activitate practică regăsită astăzi în toate domeniile și pe toate palierele societății sub denumirea de management, însemnând a conduce în mod eficient. Ca o sinteză a multiplelor puncte de vedere regăsite în literatura de specialitate reținem definiția potrivit căreia *managementul reprezintă un complex de acțiuni desfășurate cu scopul de a asigura funcționarea normală, eficientă, a colectivităților umane organizate în ansamblul lor, cât și a fiecărei verigi structurale componente cu scopul atingerii obiectivelor organizației în condițiile utilizării cât mai judicioase a resurselor manageriale* (V. Cornescu, I. Mihăilescu, S. Stanciu, 2003, p. 3).

Realitatea mediului sportiv este caracterizată de o reală promovare a performanțelor, fapt care obligă cluburile sportive universitare la competitivitate, atât pe plan financiar cât și în planul managementului strategic. CSU Arad este un mediu cu un grad de independență condiționat de sistemul dublu de management. Acesta este constituit dintr-un *management indus, influențat de mediul extern și condițiile juridico-politice ale momentului, cuprinzând un set de legi, norme și regulamente impuse de forurile tutelare și dintr-un management performant, care cuprinde un ansamblu de concepte, principii, metode și tehnici aflate la îndemâna managerului*. Zona managementului performant este spațiul în care pot avea loc diferențieri majore, atât între cluburile sportive universitare, cât și între acestea și alte organizații care promovează performanța sportivă.

Capitolul 1

CONTRIBUȚII PERSONALE PRIVIND DETERMINAREA CARACTERISTICILOR MEDIULUI ORGANIZAȚIONAL SPECIFIC CLUBULUI SPORTIV UNIVERSITATEA ARAD

1.1. Analiza critică a literaturii de specialitate referitoare la managementul specific cluburilor sportive universitare

În ciuda faptului că literatura de specialitate domeniul sportiv este în plină dezvoltare, putem observa că în ce privește managementul structurilor sportive universitare lucrările de cercetare întreprinse cu scopul de a examina organizarea, administrarea și managementul acestora sunt foarte puține. *Marea majoritate a cercetărilor științifice pe tema managementului sportului universitar provin din America de Nord și Australia, și este puțin reprezentată în Europa.*

Structurarea pe baze științifice a managementului sportiv ia naștere în 1957 când Walter O'Malley, președintele lui Brooklin Dodgers Basebal Club a transmis o scrisoare Universității din Ohio, în care anticipează necesitatea efectuării unui studiu asupra managementului sportiv. Ca urmare a acestui demers, mai târziu (1966) a fost creat un masterat privind Managementul Sportiv la Universitatea din Ohio, primul program care a pregătit studenți într-o varietate de ramuri sportive . Un alt moment important este apariția Sport Management Art and Science Society

(SMART), produsă la Universitatea din Massachusetts în 1970 în care se discută în mod științific despre problemele managementului sportiv.

Pe 20 septembrie 1985, la îndemnul profesorilor Earle F. Zeigler, Robert Baucher, Janet Park și Beverly Zanger, care s-au întâlnit în Windsor, statul Ontario, a luat în discuție convocarea unui grup de savanți experți în managementul sportiv, în scopul de a identifica nevoi și preocupări comune în această disciplină. Consecința a fost constituirea, pe 4 octombrie a aceluiași an a „The North American Society for Sport Management” cu scopul de a promova, stimula și încuraja studiile de cercetare și publicațiile științifice îndreptate spre dezvoltarea profesională în domeniul managementului sportiv. Aceste studii apar în „Jurnalul de management al sportului”.

Disciplina managementului sportului universitar a cunoscut o creștere semnificativă în ultimii ani, fiind „unul dintre cele mai rapide domenii de creștere în campusurile universitare”. Diferite studii și articole legate de managementul sportiv au fost scrise de: Brassie (1989), Cuneen (1992), Cunne și Sidwell (1998), Kelley, Beitel, De Sensi și Blanton (1994), Kissel (1997), Parkhouse (1987), Schneider și Steer (2000), Ulrich și Parkhouse (1982). În multe dintre aceste lucrări sunt cercetate programe de pregătire fizică în sport, cursuri de educație sportivă, dar nu sunt cercetări propriu-zise asupra fenomenului managementului sportiv organizațional studentesc și au avut numai titluri de management sportiv (Pits, B.G., 2001, pp. 1-9).

La aceste preocupări academice, Asociația pentru Educație Fizică și Sport (NASPE) a inițiat o mișcare pentru programele manageriale în cadrul cluburilor sportive universitare (1986) în care s-au realizat o serie de studii

pe probleme de sport și managementul organizațional în universități, care au concentrate percepțiile cercetătorilor față de anumite standarde curriculare NASPE – NASSM (Lyon 1997) și au analizat programele necesare acestor discipline. Kissel, G. J. (1997) a realizat o analiză similară, cercetând managementul existent în Liga minoră de baseball. Ross, C.M., Jamieson, L.M., și Young, S.J. (1997) au constatat că peste 48% din programele managementului sportiv sunt predate în departamentele de educație fizică sau kinetoterapie sub denumirea de „management sportiv” (Chelladurai, P., 2001) sintagmă preluată și în NASSM.

În Europa, în ultimii ani au apărut teorii originale în managementul sportiv și pe tărâmul cercetării științifice a acestuia. În Franța, mai mulți autori (Thietort, R. A., 1980, Le management, PUF Paris, Hermel, 1988) au prezentat modul de a conduce o organizație sportivă. În viziunea acestora managementul sportiv nu se deosebește de cel public, principiile, metodele și instrumentele fiind aceleași. Prin urmare, „metodele sau instrumentele de management nu au un scop în sine și ele trebuie adaptate unor obiective organizaționale conturate în contexte situaționale diferite, putându-se vorbi astfel de un nou management.

Cluburile sportive universitare sunt considerate ca aparținând unui sistem comun, cu propria lor logică social – istorică de structurare la nivelul național al fiecărei țări, iar la nivel european acestea tind să aibă o „*anatomie juridică sub control*” (Karaquillo, 1996). Această caracteristică instituțională specifică un model de organizare european (model unitar), care este în mod clar similară modelului actual din Statele Unite „model sport”, bazat pe orice colaborări contractuale. *Putem remarca că și în cazul organizațiilor sportive studențești din Europa, managementul este*

instituționalizat, este indus, forurile tutelare ale acestora operând cu reguli și metodologii unice care în mai multe cazuri nu sunt izvorâte dintr-o cercetare prealabilă a fenomenului ci dintr-o continuare a unei programe curriculare existente.

În România, primele acțiuni de înființare și conducere a unor organizații sportive studențești își au originea în interesul manifestat pentru sport, de tineri care studiau în Germania, Ungaria, Austria. Un rol important în organizarea acțiunilor sportive studențești la avut „Societatea Academică Petru Maior” constituită de studenți români care studiau la Budapesta. La data de 20 ianuarie 1913 ia ființă în cadrul acestei societăți „secția sportivă” care s-a implicat activ în organizarea unor acțiuni sportive în Transilvania. Anul 1919 a fost marcat de înființarea „Universității Românești a Daciei Superioare”. Adunarea studenților clujeni, din data de 19 noiembrie, a hotărât mutarea Societății Academice Petru Maior de la Budapesta la Cluj sub denumirea Clubul Studențesc Petru Maior, iar la începutul primului an universitar românesc din Cluj (1919 - 1920) sub egida Centrului studențesc ia ființă „Societatea sportivă a studenților universitari” care ulterior va deveni Clubul Sportiv „Universitatea”. La București, în anul 1916, din inițiativa profesorului Traian Lalescu, se înființează prima organizație sportivă studențească „Sporting Club Universitar” devenit Sportul Studențesc. Mai apoi s-au înființat „Clubul sportiv al mediciniștilor” București (1920), „Politehnica București” (1927) etc.

În această perioadă organizarea cluburilor sportive exista doar din dorința studenților și profesorilor de a face sport. Primul argument complet și bine fundamentat în favoarea introducerii educației fizice și sportului în învățământul superior din România, care pentru prima dată a dat și un

caracter științific acestui proces, a fost discursul medicului Iuliu Hațieganu, despre „Igiena universitară” susținut în 19 octombrie 1930, din care spicuim: „Problema educației universitare nu a fost niciodată atât de disputată ca în zilele noastre. Astăzi suntem în epoca de experimentare și nu cunoaștem încă metoda care ar putea fi considerată cea mai bună.” „Numai universitatea poate trezi națiunea la înțelegerea că cel mai puternic factor de reântinerire, de regenerare, de igienă, este educația fizică și că arenele sportive sunt adevărate temple ale sănătății.”

În România după cel de-al doilea război mondial, apar primele preocupări teoretice și pragmatice pentru managementul organizațiilor sportive care se răsfrâng și asupra cluburilor sportive universitare, mai ales după 1960 când se manifestă o deschidere a României către occident. În anul 1970 se preda cursul „Organizarea culturii fizice”, iar anul 1973 se promovau strategii de organizare și dezvoltare a activității sportive universitare atât la nivel național, cât și în cadrul Ministerelor Educației ori la nivel de federații sportive.

Încercând să descoperim metodologii ale dirijării (managementului) organizațiilor sportive în România, observăm că avem foarte puține izvoare cu autori ca Babinski I. K. (Babinski I. K., 1979, Văideanu G., 1981) care demonstrează că abordarea tradițională a managementului organizațiilor sportive a devenit limitată și ineficientă pentru fundamentarea creșterii performanțelor sportive și a instrumentelor necesare managerului organizației sportive.

Începând cu anul 1990 și în domeniul managementului activității sportive au fost promovate schimbări radicale. În afara apariției Legii educației fizice și sportului 69/2000, economia de piață a impus înființarea